

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН ЕКОНОМІКИ

В сучасних нестабільних умовах господарювання на діяльність туристичних підприємств впливають багаточисленні ризики зовнішнього середовища, які загрожують їх розвитку. Як наслідок, головне завдання туристичних підприємств – це пристосування до мінливих зовнішніх факторів та забезпечення стійкого економічного розвитку. Ефективним вирішенням даного завдання є реалізація стратегії інтегрованого розвитку туристичними підприємствами. Враховуючи важливу роль туризму в розвитку економіки досліджувана тема є актуальною.

В науковій літературі вивченню питань формування та реалізації стратегій підприємств присвячені праці таких вчених, як: І. Ансофф, І. О. Бланк, К. Ендрюс, Д. Дж. Колліс, Г. Мінцберг, М. Портер, А. А. Томпсон, А. Дж. Стрікленд, Б. І. Шелегеда та інші. Однак, дослідження вказаних джерел свідчить про відсутність чіткої послідовності дій щодо формування та реалізації стратегії підприємства.

Більша частина туристичних підприємств є суб'єктами малого бізнесу та в значній мірі піддається негативному впливу деструктивних факторів зовнішнього середовища. Це пояснюється тим, що малим підприємствам притаманне недостатнє фінансове забезпечення їх господарської діяльності та підвищена чутливість до коливань економічної кон'юнктури. Ефективним

вирішенням зазначених проблем є реалізація стратегії інтегрованого розвитку туристичних підприємств.

Стратегія інтегрованого розвитку туристичних підприємств – це стратегія забезпечення стійкого економічного розвитку підприємств туристичної сфери, яка реалізується за допомогою об'єднання туристичних підприємств в кластер.

Метою стратегії інтегрованого розвитку є забезпечення стійкого економічного розвитку туристичних підприємств [1, с. 248].

Реалізація стратегії інтегрованого розвитку підприємств туристичної сфери повинна ґрунтуватися: по-перше, на належним чином організованих та скоординованих заходах; по-друге, на комплексному підході до вивчення різноманітних процесів і явищ, а також факторів і характеристик.

Кожне підприємство унікальне і процес реалізації стратегії для кожного підприємства унікальний, тому що він залежить від позиції підприємства на ринку, динаміки його розвитку, його конкурентів тощо [2, с. 271]. Отже, розглядаючи процес реалізації стратегії інтегрованого розвитку туристичних підприємств необхідно сформулювати пріоритетні принципи реалізації стратегії як однорідної групи підприємств по наступним причинам:

- підприємства є учасниками однієї сфери;
- підприємства функціонують в одному регіоні, тобто в рамках єдиної ринкової інфраструктури;
- підприємства малого бізнесу мають однакові особливості діяльності;
- основна загроза функціонуванню таких підприємств – жорстока конкуренція з боку великих підприємств даної галузі;
- головна мета таких підприємств – виживання на ринку та збільшення ринкової частки.

До пріоритетних принципів реалізації стратегії інтегрованого розвитку доцільно віднести наступні: узгодженість; взаємозалежність; принцип кінцевої мети; принцип сумісності; принцип самоорганізації [3, с. 318].

Туристична сфера поєднує діяльність всіх суб'єктів туристичного бізнесу і сторонніх організацій, які залучаються до реалізації програми туру та представляє собою інтегровану систему галузей, виробництв і видів діяльності, об'єднаних загальною метою. Відсутність координації діяльності є суттєвим недоліком функціонування такого міжгалузевого комплексу підприємницьких структур. Вирішення проблем відсутності координації діяльності усіх учасників туристичного ринку можливе за рахунок формування стратегії інтегрованого розвитку за допомогою впровадження галузевих інтеграційних та партнерських об'єднань, які б враховували інтереси всіх учасників туристичного ринку.

В результаті дослідження наукової літератури встановлено, що ефективною формою об'єднання підприємств виступає їх кластеризація. Створення кластеру підприємств туристичної сфери забезпечить можливість

підвищення рівня їх економічної безпеки, як основного інструменту забезпечення стійкого економічного розвитку [5, с. 138].

Головною умовою ефективної організації кластеру підприємств туристичної сфери є однорідність групи учасників, які об'єднуються. Так як, розглядаються малі підприємства, яким в свою чергу характерні специфічні недоліки в діяльності, як наслідок, виникає необхідність узгодженого врахування їх інтересів.

Однорідна група учасників кластеру – це група учасників з однорідними пріоритетними економічними інтересами, які об'єднують свої зусилля з метою забезпечення максимально ефективної їх реалізації та забезпечення стійкого економічного розвитку [4, с. 234].

Враховуючи негативний вплив постійних змін зовнішнього середовища на функціонування туристичних підприємств та особливості їх діяльності стратегію інтегрованого розвитку доцільно реалізувати за допомогою створення туристичних кластерів. Кластеризація підприємств туристичної сфери виступає найбільш ефективним та доцільним способом ліквідації загрози жорстокої конкуренції з боку великих підприємств галузі. Об'єднуючись в кластер туристичні підприємства отримують значні переваги, підвищують рівень своєї економічної безпеки та створюють необхідні умови для забезпечення стійкого економічного розвитку кожного із учасників кластеру.

Список використаної літератури

1. Минцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпел Дж. Школы стратегий. Пер. с англ. под ред. Ю. Каптуревского. Санкт-Петербург : Питер, 2000. 330 с.
2. Коллис Д. Дж., Монтгомери С. А. Корпоративная стратегия. Ресурсный подход. Пер. с англ. под ред. Ю. Кострубова. Москва : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2007. 400 с.
3. Эндрюс К., Ирвин Р. Концепция корпоративной стратегии. Пер. с англ. под ред. Ю. Каптуревского. Санкт-Петербург : Питер, 2001. 688 с.
4. Денисов В. Т., Грищенко О. В., Слюсарев А. В. Управление адаптивным развитием промышленных предприятий : монография. Донецк : ИЭП НАН Украины, 2007. 276 с.
5. Погорелов Ю. С. Оцінювання та моделювання розвитку підприємства : монография. Луганськ : Глобус, 2010. 512 с.